

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2/7, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Savivaldybių administracijų
direktoriams

2014-06-19 Nr. SR-2827
I 2014-06-06 Nr. S-(4.3-8)-2221

Švietimo ir mokslo ministerijos
skyrių vedėjams, vykdančioms
funkcijas savininko teises ir
pareigas įgyvendinančiose
institucijose

Švietimo ir mokslo ministerijos
įsteigtų mokyklų direktoriams

Kopija
Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamento
direktoriui Zeniui Martinkui

DĖL DRAUDIMO MOKYKLOS TERITORIJOJE RŪKYTI IR TURĖTI ELEKTRONINIŲ CIGAREČIŲ ĮTRAUKIMO Į MOKYKLŲ VIDAUS TVARKOS DOKUMENTUS BEI MOKYMO SUTARTIS

Švietimo ir mokslo ministerija gavo Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2014-06-06 raštą Nr. S-(4.3-8)-2221 „Dėl draudimo mokyklos teritorijoje rūkyti ir turėti elektroninių cigarečių įtraukimo į mokyklų vidaus tvarkos dokumentus bei mokymo sutartis“, kuriame siūloma mokykloms į mokyklos vidaus tvarkos dokumentus / taisykles bei mokymo sutartis įtraukti draudimą rūkyti elektronines cigaretes ir jų turėti mokykloje ir jos teritorijoje.

Prašome pasirūpinti, kad jūsų pavaldžių mokyklų vidaus tvarkos taisyklėse būtų nustatytas draudimas mokyklų darbuotojams ir mokiniams rūkyti ir turėti tabako ir elektroninių cigarečių. Taip pat prašome Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2014-06-06 raštą Nr. S-(4.3-8)-2221 (pridedama) išplatinti mokykloms.

PRIDEDAMA. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2014-06-06 rašto Nr. S-(4.3-8)-2221 kopija, 2 lapai, 1 egz.

Švietimo ir mokslo ministras

Dainius Pavalkis

Petras Navickas, tel. (8 5) 219 1155, el. p. petras.navickas@smm.lt

2014-06-09

Nr. R-5169

VYKDYMO TERMINAS
2014-06-23

NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Šv. Stepono g. 27, 01312 Vilnius, tel. 8 7066 80 60,
faks. 8 7066 80 95, el. p.: ntakd@ntakd.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302610311

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministerijai

2014-06-06 Nr. S-(4.3-8)-2221

DĖL DRAUDIMO MOKYKLOS TERITORIJOJE RŪKYTI IR TURĖTI ELEKTRONINIŲ CIGAREČIŲ ĮTRAUKIMO Į MOKYKLŲ VIDAUS TVARKOS DOKUMENTUS BEI MOKYMO SUTARTIS

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (toliau – Departamentas) vis dažniau sulaukia suserimusių visuomenės, ypač mokyklų atstovų, klausimų bei komentarų dėl mokinių elektroninių cigarečių rūkymo. Tarptautinės organizacijos bei mokslininkai taip pat atkreipia dėmesį į šią problemą. Pasaulio sveikatos organizacija (angl. *World Health Organization – WHO*) ir kitos tabako kontrolės organizacijos skatina elgtis apdairiai ir susilaikyti nuo elektroninių cigarečių įsigijimo ir rūkymo, nes nėra iki galo iširtos galimos jų rūkymo pasekmės¹. Elektroninių cigarečių poveikis sveikatai buvo aprašytas 2013 m. liepos 2 d. Departamento pranešime spaudai „Dėl elektroninių cigarečių“². Nors elektroninėse cigaretėse nuodingų medžiagų yra kur kas mažiau nei tabako cigaretėse, bet jų sudėtyje esantis nikotinas sukelia priklausomybę. Suserimti verčia tai, kad JAV tik pusė (51 proc.) 16-18 m. amžiaus asmenų, girdėjusių apie elektronines cigaretes, žino, kad jų sudėtyje yra nikotino⁶, o Lietuvoje trečdalis (32,3 proc.) jaunimo yra blogai ar labai blogai informuoti apie elektroninių cigarečių rūkymo pasekmes³. Tai rodo, kad vaikams ir jaunimui trūksta svarbiausių faktinių žinių apie elektronines cigaretes. Dėl minėtų žinių trūkumo elektroninės cigaretės gali būti rūkomos netinkamai (per dažnai ir per ilgai), o tai smarkiai padidina perdozavimo riziką. Populiarėjant elektroninių cigarečių rūkymui, užsienyje sparčiai daugėja ir jų rūkymo sukeltų apsinuodijimų. JAV apsinuodijimų kontrolės centrų asociacijos duomenimis, 2011 m. šioje šalyje buvo užfiksuoti 269 elektroninių cigarečių vartojimo sukelti apsinuodijimai, 2012 m. – 459, 2013 m. – 1414, o 2014 m. iki kovo 24 d. net 651 apsinuodijimas. Be to, pusė apsinuodijusių asmenų buvo vaikai iki 6 metų amžiaus⁴.

Elektroninių cigarečių reklama, ypač pasitelkiant įžymius žmones, sukuriant naujovės ir mados įspūdį, vaisių ar saldainių aromato priedai gali paskatinti jaunas žmones galvoti, kad elektroninės cigaretės yra maistingos ir saugios rūkyti⁵. Elektroninės cigaretės gali būti patrauklios vaikams, dar neišbandžiusiems tabako cigarečių, o dėl elektroninių cigarečių rūkymo išsivysčiusios priklausomybės vėliau gali būti pereinama prie tabako cigarečių rūkymo⁶ ar kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo.

¹ 2012 m. gruodžio 15 d. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento pranešimas spaudai „Lietuvoje sutloma drausti elektroninių cigarečių pardavimą“. <http://www.ntakd.lt/naujienos/pranesimai-spaudai/138-lietuvoje-sutloma-drausti-elektroniniu-cigareciu-pardavima>

² 2013 m. liepos 2 d. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento pranešimas spaudai „Dėl elektroninių cigarečių“. <http://www.ntakd.lt/naujienos/pranesimai-spaudai/1006-del-elektronini-cigareci>

³ Alkoholio vartojimo ir rūkymo prevencijos priemonių poreikio ir taikymo jaunimo tikslinėse grupėse galimybių tyrimas. http://ntakd.lt/files/prevencija/jaunimo_tyrimas_2013.pdf

⁴ E-cigarette accidents prompt poison centers' warning. <http://www.usatoday.com/story/news/nation/2014/03/25/e-cigarette-warning-from-poison-centers/6873759/>

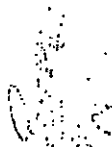
⁵ Watch out, e-cigarette smokers – you're inhaling the unknown. Tom Riddington, The Guardian, 2013-04-03.

⁶ ASH fact sheet: Use of e-cigarettes among children and adults in Great Britain, 2013. http://www.ash.org.uk/files/documents/ASH_891.pdf

2013 m. Departamento duomenimis, elektronines cigaretes dažniau išbando jaunesni asmenys: nors kartą gyvenime elektronines cigaretes rūkė 10 proc. 18-25 m. amžiaus jaunimo (26-35 m. – 8 proc., 36-45 m. – 6,9 proc., 46-55 m. – 4,3 proc., 56 m. ir vyresnių – 0,8 proc.). Elektronines cigaretes nors kartą per paskutines 30 d. rūkusių 18-25 m. amžiaus jaunimo yra 4 kartus daugiau nei vyresnių suaugusiųjų. Lietuvoje elektronines cigaretes paprastai išbando tas jaunimas, kuris jau rūko tabako gaminius ar juos rūkė praėityje⁷, bet užsienio šalyse šios tendencijos labai greitai keičiasi ir populiarėja elektroninių cigarečių rūkymas tarp tabako cigarečių niekada gyvenime nerūkusių mokinių. 2013 m. gruodžio mėn. JAV Jutos valstijos sveikatos departamento duomenimis, 8-12 kl. mokinių elektroninių cigarečių rūkymas 2013 m. buvo daugiau nei dvigubai didesnis nei 2011 m. Dabartinių elektroninių cigarečių vartotojų tarp 8-12 kl. mokinių buvo tris kartus daugiau nei tarp suaugusiųjų (8 kl. – 2,9 proc., 10 kl. – 7 proc., 12 kl. – 8 proc., pilnamečių – 1,9 proc.). Elektronines cigaretes rūkė 1,5 karto daugiau mokinių nei tabako cigaretes. Trečdalis (31,7 proc.) mokinių, rūkusių elektronines cigaretes, niekada gyvenime nėra rūkę paprastų tabako cigarečių⁷. Kiti tyrimai taip pat patvirtina, kad elektroninių cigarečių rūkymas padidina tabako cigarečių rūkymo tikimybę ir sumažina metimo rūkyti tikimybę. Mokiniai, rūkantys ir tabako cigaretes, ir elektronines cigaretes, per dieną surūko daugiau tabako cigarečių nei rūkantys tik tabako cigaretes⁸. Nerimą kelia ir tai, kad ne taip paprasta įvertinti skysčio, kuriuo papildomos elektroninės cigaretės, sudėtį. Užsienyje jaunimas jau pradeda rūkyti „elektronines suktines“ – vartoti kanapių veikliųjų medžiagų turintį skystį ar vašką iš elektroninių cigarečių⁹.

Departamentas, atsižvelgdamas į tarptautinių organizacijų ir mokslininkų rekomendacijas, naujausių tyrimų rezultatus bei visuomenės išsakytą susirūpinimą, siūlo rekomenduoti mokykloms į mokyklos vidaus tvarkos dokumentus / taisykles bei mokymo sutartis įtraukti draudimą rūkyti elektronines cigaretes bei jų turėti mokykloje ir jos teritorijoje. Tikslinga būtų informuoti ir mokinių tėvus apie tai, kad elektroninių cigarečių rūkymas kelia pavojų sveikatai, gali sukelti priklausomybę ir padidina tabako cigarečių rūkymo tikimybę.

Direktorius

Zenius Martinkus

Originalas nebus siunčiamas

Rūta Baltrušaitytė, 8 7066 31 96, ruta.baltrusaityte@ntakd.lt

⁷ Utah Health Status Update: Electronic Cigarette Use Among Utah Students (Grades 8, 10, and 12) and Adults. http://health.utah.gov/ophi/publications/hsw/1312_ECig.pdf

⁸ E-Cigarettes: Gateway to Nicotine Addiction for U.S. Teens, Says UCSF Study. <https://www.ucsf.edu/news/2014/03/112316/e-cigarettes-gateway-nicotine-addiction-us-teens-says-ucsf-study>

⁹ Alarming trend: E-cigarettes turning into E-joints. <http://preventionhub.org/prevention-update/alarming-trend-e-cigarettes-turning-e-joints>